Yeti?kin Okuma Motivasyonu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yeti?kin Okuma Motivasyonu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33305

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yeti?kin Okuma Motivasyonu Ölçe?i, yeti?kin bireylerin okuma eylemine yönelik motivasyon düzeylerini ve bu motivasyonun alt?nda yatan faktörleri sistematik olarak ölçmek amac?yla Türkçeye uyarlama çal??mas? yap?lm?? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, toplam 19 maddeden olu?makta olup, dört ayr? alt boyutta okuma motivasyonunu de?erlendirmektedir. Bu alt boyutlar; okumay? ki?isel kimli?in bir parças? olarak görme, okuma yeterlili?i inanc?, sosyal tan?nma arzusu ve di?er akademik veya profesyonel alanlardaki ba?ar? için okuma güdüsünü kapsamaktad?r.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, **yap? geçerli?i** için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ve güvenirlik için **Cronbach Alpha** iç tutarl?l?k katsay?s? ve test-tekrar test çal??malar? ile desteklenmi?tir. Bu çal??ma, Türk popülasyonunda yeti?kin okuma motivasyonunu güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmek için sa?lam bir temel sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Okuma motivasyonu, yeti?kinlik, psikometrik özellikler, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Likert, iç tutarl?l?k, yap? geçerli?i.

Yazarlar

Mustafa Y?ld?z, Kaan Y?ld?r?m, Serap Ate?, Çi?dem Çetinkaya

Amaç

Ölçe?in birincil amac?, yeti?kin bireylerin okuma davran??lar?n? tetikleyen ve sürdüren güdüleyici faktörleri tan?mlamak ve ölçmektir. Orijinal ölçe?in Türk kültürüne uyarlama çal??mas?, bu yap?n?n Türkiye'deki yeti?kin popülasyonunda da geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçülebilir oldu?unu kan?tlamay? hedeflemi?tir.

Bu araç, okuma motivasyonunun yaln?zca akademik zorunluluklardan kaynaklan?p kaynaklanmad???n? de?il, ayn? zamanda bireyin **ki?isel kimli?i**, yeterlilik alg?s? ve sosyal çevreyle olan ili?kisi gibi içsel ve d??sal dinamiklerini de incelemek için kritik bir rol oynamaktad?r. Elde edilen veriler, e?itim bilimleri ve halk e?itimi programlar?n?n geli?tirilmesinde kullan?labilir.

Yap?

Yeti?kin Okuma Motivasyonu Ölçe?i, okuma motivasyonunu dört temel ve ayr? alt boyutta ele alan çok boyutlu bir yap?y? temsil etmektedir. Bu alt boyutlar ve içerdi?i madde say?lar? ?unlard?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kendinin bir parças? olarak okuma (8 madde): Okuman?n bireyin öz tan?m?n?n ve günlük ya?am?n?n ayr?lmaz bir parças? olarak görüldü?ü içsel motivasyonu ölçer.
Yeterlilik (4 madde): Bireyin, zorlu veya karma??k okuma materyallerini ba?ar?yla anlayabilece?ine dair sahip oldu?u inanç ve öz yeterlilik alg?s?d?r.
Tan?nma (3 madde): Okuma yoluyla elde edilen bilgi ve ba?ar?lar nedeniyle sosyal çevreden takdir, övgü veya onay alma ihtiyac?n? ifade eden d??sal bir motivasyon türüdür.
Di?er alanlarda ba?ar? için okuma (4 madde): Okumay?, i? performans?, kariyer geli?imi veya üniversite notlar? gibi somut d??sal hedeflere ula?mak için bir araç olarak görmeyi ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in **yap? geçerli?i**, orijinal formda belirlenen faktör yap?s?n?n Türkçe verilerle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek amac?yla incelenmi?tir. Bu amaçla, ara?t?rmac?lar taraf?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r.

DFA, çok net bir ?ekilde belirlenmi? olan dört faktörlü modelin (alt boyutlar) elde edilen ampirik veriler taraf?ndan do?rulan?p do?rulanmad???n? test etmek için kullan?lan ileri düzey bir istatistiksel tekniktir. DFA sonuçlar?, ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerli oldu?unu, yani maddelerin amaçlanan alt boyutlara uygun ?ekilde yüklendi?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

Yeti?kin Okuma Motivasyonu Ölçe?i'nin güvenirlik düzeyi, iki temel istatistiksel yöntem kullan?larak belirlenmi?tir: iç tutarl?l?k katsay?s? ve test-tekrar test çal??mas?.

?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir ve bu amaçla **Cronbach Alpha** katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek Alpha de?erleri, ölçek maddelerinin homojen oldu?unu ve güvenilir bir ölçüm sa?lad???n? i?aret eder. Ek olarak, ölçe?in zaman içindeki kararl?l???n? de?erlendirmek için uygulanan test-tekrar test çal??mas?, ölçek puanlar?n?n farkl? zamanlarda dahi istikrarl? kald???n? göstermi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?, Türkçe uyarlama sürecinde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir. Ara?t?rmac?lar, bu analizle orijinal ölçe?in varsay?lan 4 faktörlü (4 alt boyutlu) yap?s?n?n Türkiye'deki yeti?kin örnekleminde de geçerlili?ini koruyup korumad???n? test etmi?tir.

Uygulanan DFA, 19 maddenin dört ayr? ve anlaml? faktöre ayr?ld???n? ve bu faktörlerin okuma motivasyonunun farkl? yönlerini temsil etti?ini do?rulam??t?r. Bu sonuçlar, ölçe?in **yap?sal geçerlili?ini** güçlendirmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: 19 maddeden olu?an, dört alt boyutlu öz bildirim ölçe?i.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler

Age Group: Belirtilmemi? (Genel yeti?kin popülasyonu)

Population Details: Uyarlama çal??mas?, yeti?kin bireylerden olu?an bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktad?r (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?l?yorum).

Anahtar Kelimeler

Okuma, motivasyon, akademik ba?ar?, öz yeterlilik, psikometri, **Cronbach Alpha**, test-tekrar test.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: mustafayildiz52@hotmail.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **2013** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in ticari veya akademik amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar Mustafa Y?ld?z ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Uyarlama çal??mas?n?n orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: yetiskin-okuma-motivasyonu-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Y?ld?z, M., Y?ld?r?m, K., Ate?, S. ve Çetinkaya, Ç. (2013). Yeti?kin Okuma Motivasyonu Ölçe?i'

ARABPSYCHOLOGY.COM

nin Türkçe uyarlamas?. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 12*(44), 348-359. Makalenin Dergipark üzerindeki çevrimiçi ba?lant?s?: dergipark.ulakbim.gov.tr

Yeti?kin Okuma Motivasyonu Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

4 alt boyut ve 19 madde

Kendinin bir parças? olarak okuma (8 m): Okuma olmasayd? hayat?m ayn? olmazd?.
Yeterlilik (4 m): Bir kitap veya makale ilgi çekiciyse, ne kadar zor okundu?u umurumda olmaz.
Tan?nma (3 m): Benim için okuduklar?mdan edindi?im bilgiler hakk?nda övgü almak önemlidir.
Di?er alanlarda ba?ar? için okuma (4 m): ?? performans?m veya üniversitede ald???m notlar, okuma etkilili?imin bir göstergesidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM